

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂSCĂ-CULTURALĂ

ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

APARE DUMINECA
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. EMINESCU 18

DIRECTOR:

Icon. Staur. Dr. GH. CIUHANDU

ABONAM
Pentru 1 an
Pentru 6 luni

„Dogma haritologică“

de Pr. Il. V. Felea

Suntem în situația plăcută de a anunța preoții și teologii dreptcredincioși despre apariția unei lucrări de o reală valoare pentru literatura teologică a Bisericii noastre. Este vorba de opera părintelui Dr. P. Deheleanu, profesor și duhovnic la Academia teologică din Arad, recent apărută de sub teascurile Diecezeanei: „Dogma haritologică a Bisericii ortodoxe orientale“.

Trebue să spunem dela început, că este cea dintâi cu acest titlu în literatura Bisericii ortodoxe române. Subiectul ei, deși este sufletul și viața Ortodoxiei, nu s'a învrednicit la noi de studii speciale. A fost tratat numai în capitolele respective din lucrările de Dogmatică, sau în broșuri mai mici, fără a i se închina cercetări mai ample și complete.

Părintele P. Deheleanu este cel dintâi teolog al nostru, care a studiat cu toată atenția dogma despre harul divin, prezentându-ne rezultatul strădaniilor Sfinției Sale în monografia amintită și făcând, astfel, cinste nu numai tinereței și catedrei Sfinției Sale, dar și Bisericii și episcopiei Aradului.

Lucrarea are 206 pagini și e lipărită în formatul tezelor de doctorat, cum și este. Se împarte în două părți. Partea întâi tratează despre harul divin, în general, anume despre: conceptul și ființa harului dumnezeesc, Duhul Sfânt ca principiu sau izvor al harului, ereziile privitoare la doctrina creștină ortodoxă despre har, gratuitatea și necesitatea absolută a harului în convertire și în sfințire, universalitatea harului, învățătura despre predestinațiune și reprobatiune, raportul între harul divin și libertatea voinței omenești.

Partea a doua cuprinde doctrina creștină ortodoxă despre harul divin în special, despre:

ființa și realitatea harului actual sau trecător și despre harul sfinților: ființa, natura, lucrarea, însușirile, procesul și condițiile sfințirii (harul, credința și faptele bune); despre meritul faptelor bune, despre virtuțile teologice, morale și darurile Duhului Sfânt în opera sfințirii și, în fine, despre stăruința în harul primit.

Metoda de expunere a lucrării este cea sistematică: expunerea învățăturii ortodoxe, arătarea ereziilor, cari au atacat-o, documentarea credinței ortodoxe pe baza Sfintei Scripturi, a sf. Tradițiuni și a rașiunii teologice sănătoase, apoi critica și combaterea obiecțiunilor cari se fac documentării ortodoxe.

Bibliografia bogată și bună, pe care păr. Deheleanu a consultat-o și a utilizat-o, arată că Sfinția Sa stăpânește foarte bine materia studiului, iar stilul, limpede curgător, face lectura cărții ușoară și plăcută, deși subiectul ei „este greu și tratarea lui e împreună cu multe primejdii“ (p. 4).

Subliniem, deci, cu tărie atât valoarea cărții, cât și însemnătatea subiectului. *Biserica ortodoxă este Biserica harului divin*. Harul este însăși esența Creștinismului. — „Dumnezeu lucrează prin harul divin“ (p. 181). Omul colaborează prin har, cu Dumnezeu, la propria sa sfințire.

Împărtășirea cu harul dumnezeesc se face prin sfințele taine. — „Scopul sfințelor taine este tocmai sfințirea omului“ (p. 180), și deci împăcarea cu Dumnezeu. Harul divin este scara ce urcă spre cer (p. 206); mijlocul unirii noastre mislice cu Dumnezeu.

— „Rămâne numai, ca omul, prin libera întrebuițare a lui, să-l facă eficace. Alfel, neprimind și neîntrebuițând în bine harul lui Dumnezeu, omul înjosește marile binefaceri

dumnezeiești și apucă drumurile propriei lui prăpastii" (p. 206), — încheie simplu, dar cu adânci ecouri, părintele autor.

De aceea am menționat cartea și îi urăm binemeritul succes.

Noul protopop al Aradului P. C. Sa părintele F. Codreanu

Cu trecerea la pensie a P. C. S. părintelui Traian Vașianu, venerabilul protopop care a condus cu înțelepciune bărbătească și cu bunătate părintească peste două decenii protoieria Aradului, clerul și poporul din protopopiat au fost chemate să-și aleagă pe noul protopop.

Actul alegerii a fost așteptat cu răbdare și cu încredere, deoarece persoana, asupra căreia s'au oprit privirile preoților dela început, a fost alesul de astăzi, P. C. Sa părintele Florea Codreanu. Sfinția Sa a fost indicat să ocupe scaunul vacant al protopopiatului Arad, înainte de oricare alt candidat, din următoarele motive binecuvântate:

Părintele Codreanu a fost de ani de zile secretarul oficiului protopopesec, conducătorul oficiului parohial al comunei bisericesti Arad și președinte al asociației clerului „A. Șaguna”, secția Arad. În funcțiunile acestea s'a distins ca un bun administrator și ca un eminent predicator, conferențiar și catehet, ca spirit misionar și om de condeiu, cunoscător al protopopiatului și al oamenilor, publicist și autorul mai multor broșuri de propagandă religioasă, morală și națională. Prin astfel de merite și-a câștigat

Sfinția Sa simpatii îndreptățite, atât jos în popor, cât și sus, în cercurile conducerii eparhiale.

Protopopiatul Aradului va avea în păr. Codreanu pe păstorul cel bun, pe urmașul demn al P. C. S. păr. T. Vașianu, pe muncitorul neobosit și pe apostolul idealist, care va fi totdeauna în fruntea păstoriiților săi la slujbă, la luptă, la osteneală, la priveghiere și la cărmă.

Membrii adunării electorale protopopești și au dat seama de toate aceste împrejurări. De aceea la scrutinul rezultatului alegerii, care s'a făcut în catedrală, s'a constatat următorul rezultat: Păr. Fl. Codreanu a întrunit 36 voturi, și Păr. C. Turicu 7, din totalul celor 43 voturi exprimate.

Pe lângă cuvenitele felicitări ce le adresăm nou alesului protopop al Aradului, îi dorim din inimă har dela Dumnezeu, spor la muncă și sănătate.

La mulți ani!

(F.)

Despre ce să predicăm?

20 Noembrie. Dumineca 26 d. Rusali. Este îndeobște cunoscut, că azi mai mult ca oricând, oamenii caută să se îmbogățească prin orice mijloace. A te nizu să-ți câștigi cele trebuincioase și chiar să-ți aduni oarecare stare, prin mijloace cinștite, nu-i păcat. Din potrivă este de dator să îți muncească cinștit pentru cele trebuincioase existenței. Este condamnată însă setea nesăbuită de a ne îmbogăți prin mijloace necinștite, imorale. Aceasta cu atât mai vârtos, că Mântuitorul în repeșite rânduri ne vorbește despre deșertăciune și nestatornicia celor pământești, sfătuindu-ne să nu ne alipim cu toată inima de ele. (Mat. 6¹⁹⁻²¹).

Mântuitorul deasemeni condamnă pe cei ce se

Superioritatea creștinismului față de iudaism

de Mihail Wieder

— Reproducerea interzisă —

(Urmare)

Din cele spuse mai sus vedem, că creștinismul este religia Duhului Sfânt; în Duhul Sfânt constă deci superioritatea creștinismului față de iudaism din punct de vedere metafizic, adică din punct de vedere esențial a unei religii. Religia adevărată din zilele din urmă, implică revărsarea Duhului Sfânt. În zilele din urmă, voi turna Duhul meu peste tot trupul (Ioan 2,28) Pe Acesta însă îl trimite numai Fiul, pentru că El a pregătit oamenii să fi vrednici la acest Har Dumnezeesc prin jertfa lui, prin sângele lui, care a spălat păcatul. Răstignirea Fiului lui Dumnezeu este culmea iubirii divine; culmea iubirii implică coborîrea Duhului-Sfânt. Dacă nu mă voi duce, nu va veni vouă Mângâitorul, iar dacă mă voi duce îl voi trimite vouă (Ioan 16,7.). Duhul Sfânt este cununa iubirii divine, iar a sfârși actul jertfei, răstignirii în apogeul iubirii, n'a putut numai Fiul lui Dumnezeu..

Creștinismul este deci religia posibilităților unui contact permanent al omului către Dumnezeu prin Sfântul Duh. Religia evreească dimpotrivă este în așteptarea acestor posibilități. De sine înțeles deci, că acel care posedă obiectul așteptat de altul e superior aceluia. Mai ales când și așteptarea aceasta înseamnă după adevăr o îndepărtare veșnică din ea însuși, căci dacă până la venirea lui Hristos s'au învrednicit unii din poporul ales, ca patriarhi, profeți etc., de împărtășirea Sfântului Duh din când în când, asta a fost grația dorului fierbinte, speranței luminii viitoare în persoana lui Iisus Hristos, pe când Evreii de astăzi, urând pe Hristos, întorcându-și spatele de lumina dată deja nouă prin răstignirea și învierea lui Hristos, au căzut sub păcatul dublu. La păcatul lui Adam s'a adăugat blestemul negării lui Hristos. Sub asemenea împrejurări și asemenea condițiuni religia evreească este religia întunecului, religia minciunii. „Cine minte, decât acela care tăgăduiește că Iisus este Hristos. Cine tăgăduiește pe Fiul și pe Tatăl nu-l are, iar cine mărturisește pe Fiul are și pe Tatăl” (Ioan 2, 22, 23).

Religia evreească de astăzi promite venirea unui Mesia. Făgăduiește, în legătură cu prorociile Profeților, un viitor, când Dumnezeu și Numele Lui va fi una.

îmbogățesc prin nedreptate și se folosesc de averea lor, numai pentru desfătarea și îmbuțirea lor. (Mat. 19²¹⁻²⁴).

Pe bogatul lacom din evanghelia de azi îl numește „nebu”. (Luca 12²⁰). Cu toate acestea vedem pe Mântuitorul petrecând cu bogați pe cari îi iubea și petrecea împreună cu ei bucuros, intrând în casa lor, șezând la masa lor. (Ioan 3¹⁻², 19³⁰, Luca 17⁷⁻⁸, Marcu 2¹⁵⁻¹⁶).

Bogăția în sine nu-i de condamnat, dacă-i agonisită prin muncă și pe căi cinstite. Ea este un mijloc pentru a trăi mai ușor și pentru a putea face mai mult bine, prin fapte de milostenie. Când e luată însă, ca țintă, ca ultimul scop al vieții, atunci ea devine un biestem pentru om. Creștinul bun, trebuie să pună voia și poruncile lui Dumnezeu înaintea bogăției, căci acelea sunt mai de preț decât aurul. (Ps. 18⁹⁻¹¹).

Se'ea după bogăție este isvorul a multe feluri de păcate. Ea îl îndeamnă pe om să fure, să asuprească, să nedreptățească pe alții. (I. Tim. 6⁹⁻¹¹). Unii ca aceștia urăsc învățăturile Bisericii și nu vor nici să le audă, ca nu cumva să-i stânjenească în lucrurile lor cele urâte. (Ioan 3²⁰⁻²¹).

Înțeleptul Socrate zice ca „bogăția este mai mult slujitoarea răutății, decât a facerii de bine”. Intr'adevăr multe fărâdelegi se nasc pe urma lăcomiei după averie. Amintim doar pe cea mai înfricoșată. Iuda Iscarioteanul a vândut pentru treizeci de arginți pe însuși învățătorul său, pe Fiul lui Dumnezeu și Mântuitorul lumii. (Mat. 26¹⁴⁻¹⁶). Sfârșitul lui Iuda a fost vrednic de oribila lui faptă, (Mat. 27⁴⁻⁵). Să mai pomenim și tăgăda strajei de la mormântul Domnului, care pentru bani a tăgăduit învierea. (Mat. 28¹⁵).

Să nu ne înșelăm a crede deci, că tericirea acestei lumi stă în avere. (Solom. 15¹⁶⁻¹⁷).

Mai ales să nu ne înșelăm din faptu', că vedem cum mulți răi și mulți păcătoși se desfătă în această lume, în tot felul de bunătăți.

Să ne amintim că lumea și pofta ei trece — foarte repede — iar dacă Dumnezeu, din anumite pricini — neștiute de noi — nu dă pedeapsa cuvenită celor nelegiuși, acum în viață, de judacata cea înfri-

coșată a sfârșitului nu va scăpa nimeni. (Luca 16¹⁶, Pilde 14¹¹, Pilde 13²¹⁻²², 21⁶).

După toate acestea, urmând cuvintelor înțeleptului Solomon (23⁴⁻⁵) să ne grijim mai mult de suflet care este nepieritor, decât de cele trecătoare. Dacă prin darul lui Dumnezeu și munca noastră cinstită ne-am agonisit avere, s'o întrebuițăm cu măsură pentru trebuințele noastre, iar ce ne prisosește să folosim ca mijloc de mântuire, spre facere de bine. (II Tim. 6¹⁷⁻¹⁹).

Cronică.

Din lucrările Sf. Sinod

Sfântul Sinod s'a întrunit, Joi în 29 I. tr. în sesiune nouă. Atunci Biserica ortodoxă română, prin Sf. Sinod, și a exprimat condoleanțele din prilejul morții arhiepiscopului Hrisostom Papadopoulos, șeful Bisericii ortodoxe din Grecia. În ședința a doua și cea de a treia, din ziua următoare, s'au luat importante hotărâri, pe cari le facem și noi cunoscute, după foile din capitală.

În ședința de Vineri înainte de masă, I. P. Sf. Patriarh dr. Miron Cristea a adus la cunoștința Sf. Sinod telegrama de mulțumire, primită din partea bisericii grecești, ca răspuns la telegrama de condoleanțe trimisă cu ocazia morții mitropolitului Hrisostomos.

S'a numit o comisie compusă din episcopul Colan, arhiereul Irineu Mihălcescu și preotul Gr. Vintilescu, directorul Sf. Sinod, care să se ocupe cu rezolvarea chestiunilor privitoare la promulgarea regulamentului pentru seminarii și programa analitică a învățământului religios în școlile primare și secundare.

S'a hotărât să se intervină la ministerul educației naționale, ca în proiectul pentru organizarea școlilor normale superioare să se prevadă și modalitatea de pregătire a profesorilor de religie, prin admiterea în aceste școli și a studenților în teologie.

S'a aprobat cererea Sf. Episcopii a Buzăului pen-

Mesia, după concepția teologică evrească, este fiul lui Iesei; șadă în cer, — e om *Mesia cel evreesc nu este fiul lui Dumnezeu decât în sens simbolic*. E cel mai sfânt dintre toți oamenii. E născut în ziua dărâmării templului Venirea lui atârână de comportarea Evreilor. E gata să apară, în fiecare zi și în fiecare ceas, cu condiția că Evreii să se pocăiească. Pocăința, în sensul percepțelor rabinice, este de a păzi Tora, după înțelesul rabinilor. Venirea lui va însemna marea biruință a poporului evreesc. Dumnezeu se va împăca atunci, cu poporul Său „ales” pentru veșnicie. Evreii cred că atunci când va veni Mesia, toate popoarele vor recunoaște pe Dumnezeu evreesc; Dumnezeu va fi atunci al tuturor; mai mult însă: va fi al Evreilor; viitorul va fi ierachic. Trebuie să fie așa, altfel nu se poate, zic Evreii. Exilul evreesc cel milenar, perzecuțiile, suferințele prin cari ei au trecut, trebuie să fie plățile cu belșug; în caz contrar ar fi o nedreptate din partea lui Dumnezeu.

Cum se vede, *egoismul evreesc este o boală nevindecabilă*. Copil răsfățat, nu vrei să devii matur? Evreul este inima popoarelor (Rabi Iehuda Halevi în C. Cuzari). Din acest punct de vedere sunt văzute toate problemele; pe acest punct sunt bazate toate

concepțiile poporului evreesc; — după teologia evreiască — trebuie să cedeze Logica, Biblia și Adevărul. Valabilitatea lor e recunoscută numai cu condiția ca ele să nu contrazică punctul de vedere amintit aci. Dumnezeu este întâi al Evreilor, și numai pe urmă al celorlalte popoare. Iată de ce religia evrească este falsă; iată de ce nu putem să o comparăm cu religia creștină, cu Adevărul.

Iudaismul este șovinism și exclusivism, Creștinismul dimpotrivă e universalism. Centrul șovinismului este mândria; unde însă, există mândrie, acolo Dumnezeu nu poate locui. Mândria vorbește, mândria este însuși Satan. Iată, cauza marelui tregedii a poporului „ales”.

Evreii așteaptă un Mesia, așteaptă timpul când păcatul va dispărea; așteaptă, însă, un Mesia fals; așteaptă, un Mesia evreesc, — Mesia însă este al tuturor popoarelor. El așteaptă, ca păcatul să dispară; în împărăția, însă, unde există o diferență de clasă, unde lipsește egalitatea frățească, păcatul mocnește mai departe. *Ideea mare, de frățească iubire între popoare, nu poate s'o aducă Mesia fiul lui Iesei, un om. Un om aparține unei anumite rase, unui anumit popor; trebuie să fie, deci, părtinitor. Mesia Fiul lui Dum-*

tru reînființarea mănăstirii Polana-Mărușul, leagănul Paisismului în țara românească.

S'a luat în discuție chestiunea situației militare a preoților, diaconilor ieșiți din cler și cari au îmbrățișat alte ramuri de activitate, de cât cea preoțească. S'a hotărât să fie scutiți de serviciul militar numai clericii de enorie, cari sunt profesori de religie și cei din administrația bisericească. Aceștia vor fi trecuți în cadrele armatei în calitate de confesori de rezervă. Ceilalți vor fi socotiți combatanți.

Sf. Sinod s'a ocupat apoi de chestiunea împlinirii locurilor de preoți la parohiile vacante în cursul acestui an, prin moartea titularilor. Se va interveni la forurile în drept, cu rugămintea de a se găsi modalitățile de satisfacere a acestei mari nevoi a bisericii.

S'a mai luat în discuție chestiunea pensionării preoților consilierii referenți și din administrația bisericească și a dreptului de a ocupa și altă funcțiune publică, sau particulară.

Sf. Sinod a hotărât, ca preoții consilierii referenți și cei din administrația bisericească să fie pensionați conform legii de pensionare a funcționarilor publici. Consilierii centrali și eparhiali nu mai pot ocupa nici o altă slujbă publică sau particulară, în afară de cea de consilier referent.

La ora 5 d. a. membrii Sf. Sinod s'au întrunit din nou, sub președinția I. P. S. mitropolit Visarion.

După discutarea referatelor comisiunilor, Sf. Sinod a hotărât, ca arhiepiscopul Galațiului Gordan, detașat până acum ca vicar la Episcopia Tomisului, să fie transferat cu postul său la această eparhie, luând numele de Silistreanul.

Prin această titularizare a fost desființat postul de arhiepiscop vicar dela eparhia Râmnicului Noului Severin.

P. S. episcop Vartolomei al Râmnicului, intrând într'un concediu de 2 ani, cu începere dela 1 Noembrie c., Sf. Sinod a numit locotenent de episcop la această eparhie pe arhiepiscopul Irineu Mihălcescu, care, până în prezent, a fost vicar al arhiepiscopiei Bucureștilor.

În locul rămas vacant prin mutarea arhiepiscopului Irineu Mihălcescu, Sf. Sinod a ales, în unanimitate,

ca arhiepiscop vicar al arhiepiscopiei Bucureștilor, pe arhiepiscopul Emilian Antal, parohul bisericii „Boteanu” și inspector general al cultelor.

Noul vicar va purta numele de Târgovișteanul. Încă din sesiunea trecută, Sf. Sinod a aprobat înființarea unui al doilea post de arhiepiscop vicar pe lângă mitropolia Bucovinei, întrucât actualul vicar, P. S. Ipolit Rădăuțeanul, din cauza vârstei înaintate, nu și mai poate împlini oficiul.

Eri d. a. Sf. Sinod a ales în acest nou post pe arhiepiscopul Eugen Lău, superiorul capelei române dela Paris. P. C. Sa va purta titlul de Suceveanul.

Congresul Preoților din mitropolia noastră, întrunit la Timișoara în Joia trecută, a reușit peste orice așteptări. După pregătirile în prealabil și mai cu seamă din cele două ședințe din preziua, ale comitetului Asociației și după stăruinți și ostenele ale membrilor localnici, din Timișoara, ai Asociației „A. Șaguna”, Congresul și congresiștii au avut toate condițiile prealabile ale unei bune reușite. Atenții acordate de autorități — o masă dată de Residenza regală, în preșeară, Prea Sfințitelor episcopi prezenți la congres și altor onorațiuni, și înlesniri de circulație, ca și de adăpostire, cari au fost acordate congresiștilor, — apoi asistența tuturor autorităților la congres și, mai presus de toate, o largă participare a Preoțimeii, ca și a altora din rândurile intelectualității mirenești: toate aceste împrejurări, la un loc, au contribuit la creșterea unui cadru impunător, precum și la frumoasa reușită a Congresului preoțesc.

Pentru acum, în lipsă de spațiu, dăm numai aceste indicații de cadru general. În numărul viitor vom da informații despre decursul congresului, care — o spunem aci, pe scurt — s'a manifestat cu demnitate, făcându se pur-

*nezeu, Mesia Om și Dumnezeu aparține, în mod egal, tuturor. Dumnezeu este creatorul omenimei întregi. La venirea lui Mesia păcatul va dispărea, totul va fi repus în stare de înaintea de păcat. Pata păcatului se spală numai prin lacrimi de suferință: Mesia care va nimici păcatul trebuie, deci, să sufere. Pentru a mântui toată lumea, trebuie să sufere pentru toată lumea. Mesia, ca om, poate să sufere pentru El, pentru familia lui, pentru neamul lui; Mesia ca Fiul lui Dumnezeu poate să sufere pentru întreaga omenime. Primul păcat trebuie să dispară; acesta constă în supunere; îndreptarea este smerenie. Concepția evrească despre păcat și pocăință e, însă, cu totul alta. Sub cuvântul ZADIK adică „dreptul” evreul înțelege pe acela care împlinește legile, cari constau dintr'o combinație, dintr'un fel de amestec de legi omenești și dumnezeiești. Lucrul principal este de a împlini *literale* scrise. Împlinirea le. el se socotește, se simte un sfânt. Acest sentiment îl înalță și-i dă dreptul la anumite pretenții. Cere dela Dumnezeu, trebuie să-l asculte, doar e „sfânt”, a împlini poruncile lui Dumnezeu, Dumnezeu, trebuie, deci, să-l împlinească toate dorințele; pretențiile apoi sporesc până la măsura de ne-*

supunere, așa că treapta sfințeniei, de împlinirea legii, se întâlnește, în teologia evraică, cu treapta păcatului grav, al mândriei! De aci neînțelegerea din partea Evreilor pentru patimile și jertfa lui Hristos.

Există o mare diferență, între Evrei și Creștini cu privire la înțelesul păcatului și contrariul lui. După înțelesul sau concepția creștinească, există păcatul, și pocăința; după cea evrească, însă, există păcatul și împlinirea legii care, în adevăr, este culmea păcatului. Când Mesia va veni, va înceta păcatul pentru cei ce vor împlini legea lui Dumnezeu, după părerea evreiască; iar după concepția creștinească: Când Mesia va veni, păcatul se va sînge prin *pocăință și prin iertarea păcatelor.*

Concepția despre dispariția păcatului prin împlinirea legii, naște mândrie; dar prin iertare, se naște smerenia; smerenie e soră bună cu iubirea; amândouă te îndeamnă să faci voia lui Dumnezeu și să trăiești în El, prin iubire; iară iubirea, nu cunoaște mândrie; iubirea este împărăția lui Dumnezeu.

Smerenia, iertarea și iubirea sunt duhul în care trăiesc Sfinții creștini, măritorii ai dreptei credințe creștine ortodoxe.

tător de cuvânt al marilor interese ortodoxe și românești, pelângă celea de caracter special al Preoției.

Congresul dela Oradea a „Oastei“

În ziua de 23 a lunii trecute s'a ținut în Oradea congresul „Oastei Domnului“ din eparhia Orăzilor Mari. A fost o manifestație bisericească remarcabilă, care, deși nebăgată atât de mult în seamă în afara granițelor eparhiei sale, a avut totuși o semnificație, un tâlc și o nădejde de viitor.

Cu toată vremea nefavorabilă, ostașii ortodocși au venit în număr mare din toate colțurile celei mai sărace eparhii și din cele mai îndepărtate sate lipsite de comunicații și modele de sărăcie, însă pur românești și ortodoxe.

La ora 9 dimineața P. S. Episcop Nicolae, înconjurat de un sobor impunător, a oficiat Sf. Liturghie în Catedrala ortodoxă a Orăzilor, care era arhi plină de credincioși, o mare parte din ei împărtășindu-se cu Sf. Taină. La sfârșit tot P. S. Sa a rostit și predica zilei, plină de învățături scoase din tratarea omiletică a Evangheliei.

La ora 12 s'a ținut, în sala teatrului orășenesc sedința festivă a congresului. Cu această ocazie P. S. Episcop Dr. Nicolae Popovici a rostit cuvântul de deschidere, care a fost o bogată expunere în stil magistral al rostului „Oastei Domnului“, și al îndatoririlor de ostaș ortodox.

Au adus apoi salutul lor organizațiunile femeilor ortodoxe și române, reprezentanții tuturor autorităților, cum și reprezentanții eparhiilor București, Sibiu și Arad.

Regretăm, că din lipsa de spațiu nu putem reda toate cuvintele spuse acolo, însă ne vom sili a explica cele ce am afirmat la începutul acestor rânduri.

Acest congres a fost o afirmare a românismului băstinaș din Țara Bihorului, a acelui românism dinamic și plin de viață, care n'a putut fi înfrânt de vitregia soartei. S'a afirmat în ziua de 23 Oct. în Oradea, la cel mai de graniță oraș, într'un timp de vânt dușmănos din afară, o conștiință românească-ortodoxă. Ostașii Domnului au învățat la Oradea, că ei, pe lângă misiunea religioasă, au și misiunea națională de străjeri ai românismului. Semnificativă arătare românească pentru cei cari nu ne cunosc!

Am remarcat apoi partea activă a preoției bihorene în „Oastea Domnului“. Tâlcul acestei mișcări a maselor ortodoxe, este acel misticism sănătos de mântuire în Biserică, prin Biserică și sub oblăduirea și conducerea Ei. O îndrumare dreaptă, o înlăturare de răstălmăcirii și o tâlmăcire canonică a unei mișcări vii într'o biserică lucrătoare.

Așa înțelegem, „Oastea Domnului“ este o nădejde pentru viitor. Într'adevăr ostașii, adunați la Oradea, au învățat că, înainte de toate, ei trebuie să se îndrepte pe sine, să trăiască și înșiși viața evangheliei. Pentru aceasta le stă în ajutor Biserică, prin care se pot împărtăși de harul întăritor în cele bune și plăcute Domnului. „Oastea Domnului“ sub aripa Bisericii este nădejdea ridicării morale a poporului de jos.

Am dori, ca eoul congresului dela Oradea să străbată cât mai adânc în masa credincioșilor noștri. Deocamdată el s'a făcut cunoscut în scris și peste hotare, de către cei doi studenți anglicani dela Academia noastră din Arad, care au luat parte la acest congres, sub conducerea dlui prof. Vintilă Popescu.

Instrucțiuni

cu privire la impozitele comunale asupra imobilelor bisericești

Intocmite de Dr. CORNEL IANCU,
Jurisconsultul Consiliului eparhial ort. rom. din Arad.

(Urmare din No. trecut)

Astfel preoțimea noastră trebuie să fie cu mare băgare de seamă la lucrările acestei comisii de impunere periodică, să examineze cu deamănunțiu oare pământurile preoțești, parohiale și bisericești fost-au bine așezate în categoriile referitoare: între pământuri arabile, fânețe, izlazuri, grădini de legume cu caracter permanent, livezi de pruni și alți arbori fructiferi și vii, păduri ? — oare ele bine au fost clasificate în clasa din comună, adică pământurile arabile mai slabe oare n'au fost clasificate în clase mai înalțate decât trebuia și în fine că oare evaluarea pe hectar nu s'a făcut prea exagerat.

Să fim băgători de seamă că legea vorbește de evaluare pe hectar și nu de iugher cad., or un hectar este egal cu 1.738 iugher cad., respective un iugher cad. este 0.57546 hectar; va să zică un hectar este aproape două iugher cad. adică 1³/₄ iugher cad. În trecut când recensământul s'a făcut pe țară prin organele statului, cei în drept evaluările le-au făcut — onoare excepțunilor — pentru Vechiul Regat per hectar, iar pentru Ardeal în iugher cad. și fiindcă cu ocaziunea dezbaterilor parlamentare Ministrul de finanțe de atunci privitor la evaluări a declarat că venitul impozabil a unui hectar nu poate fi mai mare de 600 L., comisiunile de evaluare au ținut seamă de această declarație și venitul impozabil l-au stabilit pe hectar în maximum 600 L., dar această sumă pentru Vechiul Regat, pentru Ardeal comisiunile de recensământ venitul impozabil l-au stabilit de iugher cad. în maximum de 600 L., și astfel agricultorii din Ardeal au plătit impozitul agricol după un venit impozabil aproape dublu cași frați din Vechiul Regat, or nu se poate afirma că pământurile cultivabile din Ardeal ar fi de o mai bună calitate decât celea din Vechiul Regat, ci tocmai dimpotrivă. Drept aceasta să ne unificăm și în această privință și să căutăm ca și agricultorii noștri din Ardeal să fie impuși la fel ca și cei din Vechiul Regat.

Dreptce dacă preoțimea noastră va vedea, că Comisiunea de recensământ n'a lucrat conform dispozițiilor legale, în termenul de 20 zile, ce e a se socoti:

a) dela afișarea procesului verbal de stabilirea pe categorii, a claselor și a evaluării pe hectar — și
b) dela afișarea tablourilor de stabilirea veniturilor și impozitului pe proprietăți și proprietari, — fără amânare să înainteze apelul; în acela să arate în toate amănuntele nedreptățile ce s'au comis, iar apelul preoților va servi nu numai lor, ci tuturor, pentru că art. 11 din lege decretează clar, că apelul unuia profită tuturor contribuabililor din comună și deciziunea dată de comisiunea de apel va avea putere de lucru judecat față de toți contribuabilii comunei pentru proprietățile aflate în aceiași categorie și clasă.

Venitul net impozabil a unui hectar servește de bază la impunere și acesta înmulțindu-se cu cotele %, prevăzute în legi va da impozitul agricol, ce de acum avem să-l plătim Comunei ca impozit comun.

Conform art. 3 din L. C. D. cota impozitului agricol este de 6%, când veniturile din proprietăți agri-

cole se exploatează în regie proprie, și cu o cotă de 7%, când veniturile se exploatează prin arendare. Va să zică proprietarul sau uzufructuarul unui pământ cultivabil, dacă îl exploatează în regie proprie, plătește după venitul impozabil o cotă de 6%, iar dacă acela îl dă în arendă, plătește după venitul impozabil o cotă de 7% (arendașul este supus altui impozit elementar).

Pământurile proprietatea parohiilor (sesiunile preoțești) — decretează Decizia Comisiunii Centrale (prescurtat D. C. C.) publicată în Mon. Of. No. 45/1924 fiind date ca și salariu spre folosință preotului, fie că acesta cultivă singur pământul, fie că îl arendează, se consideră ca fiind exploatate în regie. Preotul având folosința pământului ca și o parte de salariu, nu poate fi considerat ca un arendaș propriu zis, ci venitul încasat de el poate fi tratat, ca și acel a unui uzufructuar și deci impunerea se face pe numele Parohiei cu cotă de 6% plus aditionalele, iar plata impozitului cade în sarcina preotului care folosește pământul. Preotul neputând fi considerat ca un arendaș, nu poate fi impus la impozitul comercial.

Pământul aparținând școlilor (sesiunile școlare) și bisericilor, care este destinat a fi arendat, este supus la impozitul agricol de 7% plus aditionalele, iar preotul sau învățătorul care plătește arenda, se consideră ca un arendaș.

Așadar dacă venitul impozabil a unui hectar de pământ este stabilit în 400 L. și acel venit provine din exploatarea de regie proprie, impozitul agricol va fi $400 \times 6\% = 24$ Lei de hectar, — iar dacă venitul provine din arendare, impozitul agricol va fi $400 \times 7\% = 28$ Lei de hectar.

Impozitul agricol însă nu este numai cota impozitului de 6% sau 7%, ci de atare sunt considerate și toate aditionalele prevăzute în art. 70 din L. C. D., precum și celea prevăzute în legi speciale: legea drumurilor, legea pentru Camerele agricole, legea pentru încurajarea agriculturii și legea pentru organizarea Ministerului Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale, cari cote aditionale se aplică deodată cu impozitul elementar agricol cu aceleași modalități și de către aceleași organe.

Cotele aditionale ca și accesoriile pe lângă impozitul agricol sunt următoarele:

în folosul județului	3%
„ „ comunei	2%
acțiune sanitară	3%
drumuri	2%
Camerele agricole	1%
Încurajarea agriculturii	1%
Agronomia comunali	1%
Apărarea națională	2%
Aditionalele total	15%

Deci dacă către cota impozitului agricol de 6% mai adaugem și cotele aditionale de 15%, ajungem, pentru exploatarea în regie, la o cotă globală de 21%, cari cote toate împreună putem să le numim de impozit comunal, în care se înglobează și impozitul agricol către stat anterior.

Astfel agricultorii noștri de acum înainte nu vor mai plăti impozit agricol către stat, ci vor plăti un impozit comunal general, de o cotă globală de 21% (în caz de regie proprie), va să zică dacă un hectar are un venit impozabil de 400 Lei, atunci impozitul comunal va fi $400 \times 21\% = 84$ Lei.

Cunoscând acum și cotele și aditionalele cu cari

pot fi impozitați proprietarii sau uzufructuarii proprietăților funciare agricole, — preoțimea noastră va avea posibilitatea să controleze dacă, a fost impusă legal sau exagerat, și în cazul din urmă va înainta apel, în termenul și modul mai sus amintit, în acest apel având a arăta pentru ce cere reformarea, adică reducerea impozitului stabilit de Comisiunea de recensământ. Contra hotărârei Comisiunii de Apel, are loc recursul mai sus amintit.

b) Cotele aditionale.

Conform Legii administrative din 14 August 1938 Comuna și ținutul în afară de impozitul agricol de mai sus, păstrează și sursele de venituri pe care le avea până acum izvorite din cotele aditionale elementare, altele decât cel agricol.

Adecă conform art. 69 din L. C. D. Statul prin organele sale va putea aplica cote aditionale pe lângă unele dintre impozitele elementare — în afară de cel agricol, cărui s'au atribuit cotele aditionale — în limitele prevăzute în lege în folosul și a comunelor și anume: 5% pe lângă cel pe veniturile proprietăților clădirilor, — 2% pe lângă cel pe veniturile comerciale și industriale și 2% pe lângă impozitul pe veniturile din profesuni și ocupațiuni nesupuse la alte impozite; — și altele din legi speciale.

Aceste cote aditionale la impozitul pe clădiri se stabilesc tot din 5 în 5 ani, iar celelalte se stabilesc anual și toate prin proces verbal de constatare și toate din partea autorităților Statului. Contra proceselor verbale de constatare cei interesați vor putea declara apel la Administrația de constatare în termenul și modul mai sus arătat. Contra hotărârei comisiunii de apel are loc recurs la fel ca și cel sus indicat.

Cum aceste cote aditionale interesează în măsură foarte mică preoțimea noastră nu ne vom ocupa mai pe larg cu ele, putând avea destulă garanție în faptul, că ele se stabilesc din partea organelor statului înzestrate cu cunoștințe și experiențe absolut mulțumitoare.

c) Cotele aditionale suplimentare.

Conform legii administrative ținuturile și comunele pot înființa în mod temporar cote aditionale suplimentare cu încuviințarea Ministerelor de Interne și Finanțe și numai în vederea marilor lucrări de interes local sau echilibrarea bugetelor comunale.

Va să zică dacă Comuna nu va încasa venituri suficiente din impozitul general comunal și din cotele aditionale, care i le retribue statul, — ca să-și echilibreze bugetul, în acest caz și dacă vor încuviința Ministerele de Interne și Finanțe: va putea înființa cote aditionale suplimentare, cari se vor impozita caz de caz asupra contribuțiilor cu proces verbal de impunere.

Cât pot fi aceste cote suplimentare? legea nu dispune, cum însă cu referire la dispozițiunile Constituției în cazuri analoge înalta Curte de Casație în secțiile unite a declarat, că astfel de dispozițiuni sunt anticonstituționale: Ord. Circular no. 69165/1936 aceeași dispozițiune o interpretează în acel sens, că având în vedere că în acest articol nu s'a fixat o limită maximă a acestor aditionale suplimentare, având în vedere faptul, că prin art. 430 din vechea lege a administrației locale aceste cote suplimentare nu puteau depăși 50%, din aditionalele prevăzute în legea contribuțiilor directe, și în cazul de față ea se înțelege,

că aceste cote suplimentare nu pot să depășească 50% din aditionalele prevăzute de art. 70 din L. C. D.

Așfel deci Comuna pe titlu de cote suplimentare nu poate să impună cu o sumă mai mare o Parohie după sesiunea parohială, decât 50% a cotelor aditionale aplicate pe impozitul agricol, adică cotele aditionale asupra impozitului agricol fiind în total de 15% cota aditională suplimentară nu poate fi mai mare decât 7.5% a venitului impozabil.

Cotele aditionale suplimentare le impune Comuna prin proces verbal, care e a se înmanua fieștecărui contribuabil, cel care rămâne nemulțumit cu impunerea în decurs de 20 zile dela înmanuare poate să declare apel împotriva impunerii. Apelul e a se adresa primarului, care o va supune Comisiunii de Apel. Contra deciziei Comisiunii de Apel se poate înainta recurs în termen de 30 zile.

d) Impozite și taxe comunale.

În fine comuna va putea înființa impozite și taxe pentru acoperirea cheltuielilor, în limitele stabilite în tabloul adnexas la lege ca și parte integrantă a ei.

Cum acestea impozite și taxe preoșimea noastră nu o interesează de loc, sau în foarte puțină măsură, omitem de a ne ocupa mai de aproape cu această chestiune.

* * *

În cele de sus am schițat pe scurt ce-lace trebuie să cunoască preoșimea noastră și ca păstor local în privința impozitului comunal, care acum înglobează și impozitul agricol de mai înainte. Scopul nostru a fost să arătăm că cu ce datorăm Comunei și Statului și să dăm instrucțiunile necesare pentru apărarea drepturilor preoșimei noastre. Aceste instrucțiuni n'au menirea ca să instruiască preoșimea noastră cum să facă apelurile și recursurile, n'am făcut spre acest scop formulare, pentru că motivele apelurilor și a recursurilor din caz în caz variază, ci am intenționat numai să arătăm drepturile contribuabililor, ca ei în caz de abuz și nelegalitate să poate să ceară intervenția unui cunoscător de lege din apropiere și cu ajutorul aceluia să se folosească de toate remediile legale. Intențiunea noastră a fost ca preoșimea noastră să-și cunoască drepturile și să contribuie și ea, ca să l-se deie Cezarului, ce este a Cezarului.

Informațiuni

† Dr. Nicolae Vecerde, un român cu mare încredere de inimă către Biserică și neamul său, a adormit în Domnul, în Sibiu, în 51 c., după o viață cinstită și laborioasă, pe teren politic, economic și cultural-bisericesc. Ajuns, îndată după înțăptuirea României-mari, la rosturi politice însemnate și apoi consilier la Curtea de Casație, a fost la înaltele sale datorii, până la pensionarea sa, care l-a readus în Sibiu, unde activase îndelungat. Sfârșitul vieții și-l-a încoronat prin aceea, că întregă frumoasa sa avere a lăsat-o mitropoliei ortodoxe din Sibiu, pentru scopuri culturale. A fost înmormântat cu cuvenita cinste mare, Luni în 7 Noembrie.

Dumnezeu să-l odihnească cu Dreptii Săi!

Bibliografii

Th. E. Melnicov (*Trad. rom. de Pr. Th. Armașu*): *Chiar și ateștii sunt credincioși, deși inconștient*. Baiji (1938?) Are 15 pag. 8° Prețul 6 Lei (Formează No. 1. în seria „Rasturnarea Ateismului”, apărută la Bălți). Sunt pagini cu temeiu, cari pot fi citite cu bun folos, pentru predici și conferințe. Se poate procura, prin Librăria noastră, dela: Misionarul cerc. III. Hotin, parohia Vitreanca.

Dr. Virgil Ciobanu: *Preoșii în medicină*, Cluj. 1938. Are 24 pag. ni 8°. Prețul? — Sunt pagini de interes, scrise de un autor cu Doctorat în Teologie și medicină, fost preot militar, mai apoi conducător al Institutului medical-legist din Cluj. Paginile sunt un extras din Anuarul Academiei teologice din Cluj (1937/38), unde autorul predase, o serie de ani, cunoștințe medicale în legătură cu viața pastorală. Cazul e singular și credem, util, în mitropolia noastră. În paginile din chestiune, cari vor fi fost, de sigur, una din lecțiile ținute la Academia teologică din Cluj, se arată: în ce legătură au stat — din vechime și până la călugărul român Pancratie Sidorovici dela Suceava — fețele bisericesti și medicina. Citirea broșurei, care se poate cere dela autor (în Cluj), poate trezi îndemnuri și la preoșii noștri, de a se interesa și de probleme medicale în legătură cu pastorația.

Diacon Constantin Brânzeiu: *Apostolatul preoșesc*. Huși, 1938. Are 24 pag. ni. Prețul? Autorul, consilier referent la sf. Episcopie a Hușilor, scrie aceste pagini frumoase și însuleșite despre Apostolatul preoșesc. Se citesc ușor și cu folos. Le recomandăm călduros. Se pot procura prin Librăria noastră.

R. Netzhammer: *Die christlichen Märtyrer am Ister*. Sonderabdruck aus dem Iubiläumsschrift „Grigorie Antipa”, București (Imprimeria națională) 1938, format 8°, 14 Pagini. Prețul? Înregistrăm această broșurică a fostului arhiepiscop r.-cat. din București, care nu s'a despărțit tocmai bine de România. Broșura pe care n'am văzut-o, o înregistrăm totuși, putând să intereseze pe unii cititori ai noștri, întrucât tratează despre martirii creștini dela Dunăre.

Nr. 9363/1938.

Comunicat

Ministerul Cultelor și Artelor serviciul mobilizării cu adresa Nr. 695 din 4 Noembrie ne comunică următoarele:

„Marele Stat Major prin adresa Nr. 4567 din 20 Octomvrie 1938 ne face cunoscut că cele mai multe infracțiuni la viza livretelor militare sunt comise de către funcționari sau profesioniști.

În conformitate cu Regulamentul mobilizării armatei ofișerii de rezervă, subofișerii de rezervă și trupa sunt obligați a viza anual carnetele Md. E. 1 și respectiv livretele Md. E; contrar sunt considerați infractori și pedepsiți cu închisoare dela 15 zile la 2 luni, conf. art. 224 bis din Codul Justiției Militare.

Vă aducem la cunoștință, că Ministerul Cultelor și Artelor consideră ca o datorie de onoare ca în rân-

dul membrilor corpului ecleziastic și a funcționarilor săi, să nu se găsească niciun infractor la viză și deaceia vă rugăm să impuneți membrilor corpului ecleziastic și tuturor funcționarilor, să se prezinte pentru viză la datele fixate în acest scop de către cercurile de recrutare controlând îndeplinirea acestei obligațiuni și raportând de urmare."

Ceeace se aduce la cunoștința celor interesați spre știre și conformare.

Arad, la 9 Noembrie 1938.

Consiliul Eparhial

Nr. 9283/1938.

Comunicat

Monahul Gherman Gh. Hanec care vagabondând și în eparhia Bucovinei a fost condamnat de Tribunalul militar Divizia VIII din Cernăuți la 6 luni și una zi închisoare corecțională pentru propagandă stiliștă iar cu hotărârea Ven. Consiliu al Mitropoliei din Cernăuți Nr. 11579/1938 a fost caterisit și exclus din monahism.

Ceeace se aduce la cunoștința tuturor oficiilor protopopești și parohiale.

Arad, la 7 Noembrie 1938.

Consiliul Eparhial

Anunț

Secția culturală a Consiliului Eparhial din Chișinău, a început publicarea unei serii de broșuri frumoase pentru educația religioasă, morală și patriotică a tineretului străjeresc și premilitar.

Prima broșură din această serie cu titlul: „PRIMA VĂRĂ VIETII” a apărut și s'a pus în vânzare.

Întreaga serie va apare în „Biblioteca Tineretului Creștin”, având 15 broșuri (15 Nr. Nr.) cu subiecte variate și interesante.

Broșurile se vor tipări treptat.

Fiecare broșură va avea copertă ilustrată.

Prea cucernicii preoți și toți cei ce ostenesc pe terenul educației tineretului nostru vor găsi în aceste broșuri un material bogat pentru lectură, conferințe și predici.

Prețul unui singur exemplar cu orice subiect (din prima serie de 15 broșuri) este de 10 (zece) lei.

Cei ce ar dori să se aboneze la toată seria (I-a) să binevoiască a trimite suma de lei 150 (una sută cincizeci) cu indicația: Abonament la „Biblioteca tineretului creștin, seria I-a, 15 broșuri” și cu arătarea clară și precisă a adreselor.

Celor care se abonează la cel puțin 100 (uoa sută) broșuri li se acordă rabat de 20%.

Toate comenzile se vor adresa:

Consiliul Eparhial, Secția Culturală, Chișinău.

Concurs

Conform ord. Ven. Consiliu Eparhial Nr. 8452/1938, pentru îndeplinirea parohiei ort. române din *Pobda* rămasă vacantă în urma morții preotului I. Bojescu se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în organul oficial „Biserica și Școala”.

Parohia este de clasa I.

Venitele împreunate cu această parohie sunt:

1. Una sesie parohială constătoare din 33 jugăre.
2. Stolele legale. Birul parohial se la în concurs de oficiu.

3. Intregirea dela Stat.

4. De casă parohială se va îngriji alesul.

Alesul preot va suporta toate impozitele și va catehiza elevii școalelor primare fără altă remunerație.

Reflectanții la această parohie cu considerare la Comunicatul Nr. 2334/1938 publicat în „Biserica și Școala” Nr. 14 din 3 Aprilie a. c. vor cere învoirea prealabilă a Prea Sfinției Sale Episcopul Eparhial Arad pentru a putea concura, iar cererile de concurs dinpreună cu toate actele și le vor înainta Consiliului Eparhial Arad și vor cere aprobarea Prea C. Părinte Protopop pentru a se putea prezenta în parohie înaintea alegătorilor pentru a cânta, respectiv a oficia serviciul religios și a cuvânta.

ss. Pr. Andrei Jeleleanu

preș. cons. paroh.

ss. Clucelu Eftimie

secretar

În înțelegere cu: Dr. Ștefan Clorolanu protopop

2—3

Nr. 7542 | 1938.

Pentru postul de director al tipografiei diecezane publicăm concurs, cu termen de 30 zile, socotite dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala”.

Salarul lunar este brutto 5000 (cincimii) lei.

Reflectanții la acest post vor dovedi că sunt absolvenți ai Școlii superioare de comerț, sau licențiați ai Academiei comerciale,

că au praxă în contabilitate și în industria grafică, cunoscând calculul lucrărilor de tipografie.

Alesul va fi obligat ca pe lângă atribuțiile de director al tipografiei, să facă și contabilitatea atât a librăriei, cât și a tipografiei.

Doritorii de a ocupa acest post vor înainta cererile, însoțite de autohografie și dovezi autentice despre studiile lor și serviciile prestate până acum, Consiliului eparhial ort. român din Arad.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 17 Octombrie 1938.

Consiliul Eparhial ort. român

Arad.

3—3